

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«СУЧАСНА ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЯ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ»**
21-23 березня 2018 р., м. Одеса, Україна

**МАТЕРИАЛЫ
ІІІ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ
«СОВРЕМЕННАЯ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ:
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ»**
21-23 марта 2018 г., г. Одесса, Украина

**PROCEEDINGS OF
THE THIRD INTERNATIONAL CONFERENCE
FOR YOUNG SCIENTISTS ON
'MODERN HYDROMETEOROLOGY:
TOPICAL ISSUES AND THE SOLUTIONS'**
21-23 March 2018, Odesa, Ukraine

Одеса
ТЕС
2018

ЮРИДИЧНІ ОСНОВИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ О.ЗМІЇНИЙ

*Катернюк Д.І., магістр, Берлінський М.А., д.геогр.н., с.н.с., проф.
Одеський державний екологічний університет,*

Про острів Зміїний, який має близько 20 назв протягом своєї історії, писали багато авторів, починаючи із старогрецьких.

Те, що робилося численними авторами по острову Зміїний в останні два роки пов'язано з Гаазьким судом і політикою. Саме суд дав спалах авторській активності відносно цієї складно доступної території. З погляду Румунії, яка втратила його в результаті Другої світової війни, це скеля і територія непридатна для життя. З погляду України, яка придбала острів після розпаду СРСР, це острів, який цілком придатний для життя. Українська сторона наполягала на тому, що острів Зміїний є острів і обов'язково повинен бути врахований при делімітації.

Однією з проблем делімітації північно-західного Причорномор'я став острів Зміїний. Від того, враховувати його або не враховувати при делімітації, багато в чому залежала межа, яка визначалася судом. З погляду Румунії, яка втратила його в результаті Другої світової війни, це скеля і територія непридатна для життя. З погляду України, яка придбала острів після розпаду СРСР, це острів, який цілком придатний для життя. Українська сторона наполягала на тому, що острів Зміїний є острів і обов'язково повинен бути врахований при делімітації.

Одразу після підписання українсько-румунського Договору про відносини добросусідства та співробітництва у 1997 році сторони розпочали переговори про розмежування морських просторів у Чорному морі. Однак після 24-х раундів переговорів, які тривали до 2004 року, згоди так і не дійшли. Україна вважала доцільним продовжувати переговори, але Румунія вирішила звернутися до Міжнародного Суду ООН, оскільки про таку можливість сторони домовились при підписанні Договору 1997 року. Причиною міждержавної суперечки став острів Зміїний. Головною проблемою в делімітації шельфу і виняткових економічних зон України і Румунії в Чорному морі є юридичний статус острова Зміїний [1].

Румунія порушила справу проти України в Міжнародному суді 16 вересня 2004 року.

Після висунення претензій Україна стала активніше розвивати інфраструктуру острова. Острів неодноразово відвідували президенти Леонід Кучма та Віктор Ющенко. Як підтвердження статусу острова в 2007 році на острові офіційно було засновано українське селище Біле. На час початку розгляду справи на території острова Зміїний постійно проживає близько 80 чоловік - працівників маяка, гідрографів, іхтіологів, геофізиків, прикордонників.

2 вересня 2008 року у Міжнародному суді ООН у Гаазі розпочалися слухання справи щодо українсько-румунської територіальної суперечки довкола острова Зміїний.

Рішення Суду ухвалюються більшістю голосів. Тут правило консенсусу не працює. Суд складається з 15 суддів, але оскільки Україна і Румунія не мають в складі Суду своїх громадян, то обидві сторони скористалися правом призначити спеціально для слухань цієї справи по одному додатковому судді.

Вивчивши аргументи сторін та історію питання, а також можливі прецеденти, 3

лютого 2009 року суд прийняв одностороннє рішення, що є надзвичайно рідкісним в практиці Міжнародного суду.

Стосовно острова Зміїний, суд підтвердив українську приналежність самого острова та наявність українських територіальних вод навколо острова, однак разом з тим вирішив, що цей острів не є складовою частиною берегової лінії. Суд виходив з того, що острів Зміїний розташований відносно далеко від берегу та є дуже маленьких розмірів. Тому суд прийшов до висновку, що острів Зміїний "не повинен впливати на делімітацію у даній судовій справі, окрім 12-мильної смуги територіальних вод навколо острова" (параграф 188). Суд також не враховував Сулинську дамбу як пропонувала румунська сторона. Суд визнав, що дамба не є частиною порту, а тому не є складовою берегової лінії (параграфи 138-140).

Висновки. Острів Зміїний - унікальний історико-археологічний об'єкт далекого минулого України. Він входить до "Державного реєстру національного надбання (пам'ятки історії, монументального мистецтва та археології).

Румунська сторона стверджує, що Зміїний - не острів, а скеля, частина рифа. Таким чином, акваторію навколо скелі слід розглядати, не інакше як вільну економічну зону. Український уряд, зі свого боку, категорично не згодний з позицією Бухареста.

Стосовно острова Зміїний, суд підтвердив українську приналежність самого острова та наявність українських територіальних вод навколо острова, однак разом з тим вирішив, що цей острів не є складовою частиною берегової лінії.

Список використаної літератури

1. Бойко О.С. Решения по делимитации Мирового океана как объект и предмет исследования// Проблемы развития приграничных территорий| и их участия в интеграционных процессах. - Луцк: ВНУ им. Леси| Українки, 2009. - С. 84.
2. Зайцев Ю.П. Значение острова Змеиный в функционировании экосистемы северо-западного шельфа Черного моря// Вісник Одеського національного університету. - 2005. - Т. 10. - Вип. 4. - С. 20-28